

SAMSUN
İL MİLLİ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ

MAYIS- 2020

TARİH 9

MAYIS AYI ODAK GRUBU TESTİ

Bu testteki soruları hazırlayan öğretmenler :

Derya Erdem - İkadım Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

Osman Çolak - Yeşilkent Anadolu Lisesi

Nedim Alper - Garip Zeycan Fen Lisesi

Cihan Zorlu - Ali-Emine Kahveci MTAL

Ali Ceylan - İbrahim Tanrıverdi Sosyal Bilimler Lisesi

SAMSUN
ÖLÇME
DEĞERLENDİRME
MERKEZİ

1. 1040 yılında kurulan Büyük Selçuklu Devleti 1157 yılında yıkılmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Büyük Selçuklu Devleti'nin kuruluşu ile yıkılışı arasındaki zaman diliminde gerçekleşen olaylardan biri değildir?

- A) Talas Savaşı
B) Pasinler Savaşı
C) Malazgirt Savaşı
D) Türkiye Selçuklu Devleti'nin kurulması
E) Harzemşahlar Devleti'nin kurulması

2. Görselde, XI ve XIII. yüzyıllardaki Türk-İslam Dünyası haritası verilmiştir.

Buna göre, seçeneklerde verilen olaylardan hangisi, haritanın gösterdiği dönem içerisinde gerçekleşen olaylardan biri değildir?

- A) Türkiye Selçuklu Devleti'nin kurulması
B) Malazgirt Savaşı
C) I. Kök Türk Devleti'nin kurulması
D) Büyük Selçuklu Devleti'nin kurulması
E) Pasinler Savaşı

3. **Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet'in kabulü ile Türk Devlet yapısında meydana gelen yeniliklerden biridir?**

- A) Hükümdarların kendi adlarına hutbe okutmaları
B) Hatunun yönetimde söz sahibi olması
C) Hükmetme yetkisinin tanrıdan geldiğine inanılması
D) Toplum hayatında törenin yer bulması
E) Veraset sisteminin olmaması

4. **Emevi halifesi Ömer bin Abdülaziz'in;**

- İslamiyet'i kabul edenlerden vergi almaması,
- Türk illerine yapılan seferleri durdurması,
- Haksızlık yapan idarecileri değiştirerek yönetimde adil olması,
- Türk illerine İslamiyet'i anlatmakla görevli din alimleri göndermesi

gibi farklı politikalar izlemesinin aşağıdakilerden hangisine yol açtığı söylenebilir?

- A) Emevi hâkimiyetindeki Türkler'in bir bölümünün İslamiyet'i kabul etmesine
B) İslam dinini kabul edenlere vergi kolaylığı sağlanmasına
C) Genel anlamda Emevi yöneticilerinin adaletli olmasına
D) Emeviler ve Türk illeri arasında ticaretin gelişmesine
E) Türkler ve Emeviler arasında kültür alışverişinin hızlanmasına

5. Türkler ile Müslüman Araplar arasındaki ilk ilişkiler, VII. yüzyılda Hz. Ömer Dönemi'nde kuruldu. Hz. Osman Dönemi'nden itibaren Müslüman Arapların, Türkler üzerine baskı uygulamaları ve Emevilerin, Arap olmayanlara karşı izledikleri ırkçı politikanın da etkisi ile Türklerin İslamiyet'e geçişi sınırlı kalmıştır. Abbasilerin, Türklerin yardımıyla iktidara gelmeleri Türk-Arap ilişkilerinde yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Talas Savaşı'yla başlayan Türk-Müslüman yakınlaşması, Türklerin İslamiyet'i tanıma ve kabul etme sürecini hızlandırdı. Abbasilerin İslam'ı yayma gayretleri, Maverâünnehir ve Harzem'e giden ticaret kabilelerindeki din bilginlerince de desteklendi.

Buna göre, Türklerin İslamiyeti kabul etmeleri ile ilgili en doğru yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkler ile Araplar arasındaki ilişkiler her zaman iyi olmuştur.
B) Türkler, İslamiyet'i aşamalı olarak ve farklı tarihlerde kabul etmişlerdir.
C) Hz. Ömer ve Hz. Osman dönemlerinde benzer politikalar uygulanmıştır.
D) Abbasiler döneminde Türkler devletin egemen gücü olmuşlardır.
E) Talas Savaşı ile Türkler topluca İslamiyet'i benimsemişlerdir.

6. Türklerin İslamiyet'i kabul etmesiyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Talas savaşından sonra, Türkler kitleler halinde Müslüman oldular.
- B) Müslümanlar ve Türkler, Maveraünnehir coğrafyasında temas kurdular.
- C) Mısır'da kurulan ilk Türk İslam devleti, Tolunoğulları Devleti'dir.
- D) Karahanlıları kuran boylardan olan Yağma Türkleri, İslamiyet'i kabul eden ilk Türk boyudur.
- E) Oğuzlar, İslamiyet'i kabul ettikten sonra birçok devlet kurdular.

7. Türklerin İslamiyet'i kabulünde Gök Tanrı inancı önemli rol oynadı. Türkler, yeri göğü yarattığına ve her şeyin hâkimi olduğuna inandıkları Gök Tanrı'ya taparlardı. Ellerini gökyüzüne kaldırarak ona dua eder; öldükten sonra iyilerin cennete, kötülerin cehenneme gideceğine inanırlardı. Öte yandan Türk töresi ile İslamiyet'in esasları arasında önemli benzerlikler vardı. Hırsızlık yapmama, yalan söylememe, temizliğe önem verme ve adil olma gibi ilkeler Türklerin ve Müslümanların ortak değerleriydi. Ayrıca İslamiyet'teki cihat fikri ile Türklerdeki "Cihan Hâkimiyeti Ülküsü" arasında da benzerlikler bulunuyordu.

Bu paragraftan Türklerin İslamiyet'i kabulü ile ilgili aşağıdaki nedenlerden hangisine ulaşamaz?

- A) Türklerin de tek Tanrı inancına sahip olması
- B) Toplumsal düzeni sağlayan kuralların İslami kurullarla paralellik göstermesi
- C) Türklerin, Cihan Hâkimiyeti düşüncesi ile İslamiyet'teki cihat fikrinin benzemesi
- D) Türklerde de ataların ruhları için kurban kesme geleneğinin olması
- E) Türklerin ahlaki değerleri ile İslami değerlerin benzemesi

- 8. - Pir-i Türkistan, Hazreti Sultan gibi unvanlarla anıldı.
- Hikmet adı verilen şiirlerini Türkçe olarak söyledi.
- XVII. Yüzyılda eserleri "Divan-ı Hikmet" adlı eserinde toplandı.

Yukarıda hakkında bazı bilgiler verilen Türk-İslam mutasavvıfı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yusuf Has Hacip
- B) Edip Ahmet Yükneki
- C) Kaşgarlı Mahmut
- D) Ahmet Yesevi
- E) Ömer Hayyam

9. Türklerin İslamiyet'i kabulü ordu teşkilatında da değişikliklere neden oldu. Onlu sistemle benzerlik taşıyan Karahanlı ve Gazneli orduları, büyük ölçüde diğer İslam devletlerinin orduları gibi teşkilatlandı. Buna göre askerî birlikler; kalp (merkez), meymene (sağ kol), meysere (sol kol), talia (öncü birlik) ve saka (artçı birlik) adlarıyla gruplara ayrıldı. Karahanlılarda ordunun tamamı Türklerden meydana gelirken, Gaznelilerde Türklerin yanısıra yerli Müslüman halktan alınan askerlere de görev verildi. Gazne ordusundaki gulamların görevi sarayı ve sultanı korumaktı. Ordunun geri kalan kısmı, doğrudan hükümdara bağlı ücretli hassa askerleri ve eyalet askerleri ile gönüllülerden meydana geliyordu.

Buna göre verilen metinden yararlanarak, Türk-İslam devletlerindeki ordu sistemi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Gazne ordusunun kozmopolit bir yapıya sahip olduğu
- B) İlk Türk-İslam devletlerindeki ordu teşkilatının, İslam devletlerindeki ordu teşkilatından üstün olduğu
- C) Karahanlı ordusunun milli özelliklere sahip olduğu
- D) Türk ordusunun, İslam ordu sistemine göre teşkilatlandığı
- E) Türk ordusunda, devşirme askerlerin görev yaptığı

10. Aşağıdaki Türk-İslam devletlerinden hangisi, İslam kültüründen diğerlerine göre daha az etkilenmiştir?

- A) Karahanlılar
- B) Gazneliler
- C) Büyük Selçuklular
- D) Tolunoğulları
- E) İhşidiler

11. İlk Türklerdeki “kut” ve “Türk Cihan Hâkimiyeti” anlayışları, İslami dönemde de varlığını koruyarak devam etmiştir.

Buna göre;

- I. Eski Türk devlet anlayışı devam etmektedir.
II. Eski Türk gelenekleri ile İslami ilke ve kurallar kaynaştırılmıştır.
III. İslam dünyasında görüş ayrılıkları yaşanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

12. Türk tarihindeki;

- I. Türk hükümdarlarının Sultan, emir gibi unvanlar kullanması,
II. Devletin yönetim işlerinin Kurultayda görüşülmesi,
III. Hükümdarlığın halife tarafından onaylanması,
IV. Halife adına hutbe okutulması ve para bastırılması,
V. Hukuk sisteminin töreye dayandırılması,
VI. “İl” kavramının yerini “devlet” ve “mülk” kavramlarının alması

özelliklerden hangileri, Türklerde İslamiyet ile birlikte gelen değişime örnek gösterilebilir?

- A) I ve II B) I, II ve III C) II, III ve IV
D) I, III, IV ve VI E) II, III, IV ve V

13. Büyük Selçuklu devletinde çeşitli divanlarla devletin işleri yürütülmektedir. Aşağıdaki tabloda bazı divanların adı ve görevleri eşleştirilmiştir.

	Divanın Adı	Divanın Görevi
I	Divan-ı İstifa	Devletin mali işlerini yürütmekle görevlidir.
II	Divan-ı Berid	Posta işlerini yürütmekle görevlidir.
III	Divan-ı Arz	Askerlerin maaşlarını ödemek ve ordunun ihtiyaçlarını karşılamakla görevlidir.
IV	Divan-ı Mezalim	Resmi yazışmaları yürütmek ve sultanın tuğrasını çekmekle görevlidir.
V	Divan-ı İşraf	Mali ve idari işlerin kanunlara uygun yürütülüp yürütülmediğini denetlemekle görevlidir.

Buna göre, tablodaki eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. İlk Türk-islam devletleri hükümdarlarından;

- Gazneli Mahmud; Abbasiler’i, Şii Büveyhoğulları hakimiyetinden kurtardığı için Abbasi halifesinden “sultan” unvanını aldı.
- Tuğrul Bey, 1055 yılında Abbasiler’in merkezi Bağdat’a hareket ederek Büveyhoğulları’na son verdi.
- Tuğrul Bey, Fatımi Halifesi’nin Abbasiler’e karşı saldırıya geçmesiyle tekrar Bağdat’a geldi ve halife O’na “doğunun ve batının hükümdarı” anlamında unvan verdi.

bilgilerinden çıkarılabilecek en önemli sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk-İslam devletleri, İslam dünyasının dini liderliğini ele geçirmişlerdir.
B) Türk-Abbasi ilişkilerinde siyasi ve askerî mücadeleler, yerini dostluk ve iş birliğine bırakmıştır.
C) Abbasi halifeleri, İslam dünyasının en büyük siyasi gücü haline geldiler.
D) Türklerin, Abbasiler’e yardım etmesi üzerine Avrupa Haçlı seferlerini başlattı.
E) Türkler, İslam dünyasında siyasi ve askeri üstünlüğü ele geçirdiler.

15. Oğuzların çoğu yaşam tarzı bakımından X. yüzyıl başlarında göçebeydi. X. yüzyıldan itibaren Aşağı ve Orta Seyhun bölgelerinde iktisadî hayat gittikçe gelişti ve XI. yüzyılın başlarında ileri bir seviyeye ulaştı. Bunun tabii bir sonucu olarak bu bölgelerde şehir hayatı gelişme gösterdi ve yeni şehirler kuruldu. Oğuz şehirlerinde yapılan arkeolojik araştırmalarda yüksek bir maddî kültürün izlerine rastlanmaktadır. Bu dönemde Oğuzlardan büyük bir kitle yerleşik hayata geçti.

Oğuzların sosyal yaşamındaki bu değişimin en belirleyici nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Otlakların yetersiz kalması
B) Moğol saldırılarından korunma çabaları
C) İslâmiyet’i kabul etmeleri
D) Geniş alanlara yayılmaları
E) Avrupa içlerine doğru ilerlemeleri

16. İslamiyet’i kabul ettikten sonra kendilerine “Müslüman Türk” anlamındaki “Türkmen” denilen Türk boyu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uygurlar B) Oğuzlar C) Macarlar
D) Avarlar E) Hazarlar

17. Malazgirt Savaşı, Anadolu'nun Türk yurdu olmasını sağlayan en önemli savaştır.

Aşağıdakilerden hangisinin, Malazgirt Savaşı'nın sonuçlarından biri değildir?

- A) Anadolu'nun kapıları Türklere açıldı.
B) Bizans'ın, İslam dünyası üzerindeki baskısı sona erdi.
C) Anadolu'da Moğol istilası başladı.
D) Bizans, tarihinde ilk kez Katolik Avrupa'dan yardım istedi.
E) Anadolu'da beylikler dönemi başladı.

18. Selçuklularda manevi ve maddî unsurlar olmak üzere başlıca iki grup hâkimiyet sembolünden söz edilebilir. Manevi unsurların en önemlisi unvan ve lakaplardır. Selçuk Bey'in oğulları Arslan ve Musa "yabgu" unvanını kullanmışlardır. Tuğrul Bey ise önceleri emîr ve melik unvanlarını kullanmıştır. Halife Kâim-Biemrillâh'ın (1046-47) Horasan üzerindeki hâkimiyetini onaylamasının ardından aynı yıl içinde bastırdığı paralarda, "es-sultânü'l-muazzam şâhânşâh" unvanına yer verildiği görülmektedir.

Verilen metinden yararlanarak, Selçuklularla ilgili çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hâkimiyet sembollerinde maddî unsurlara yer vermemişlerdir.
B) Arslan ve Musa yabgular, Tuğrul Bey ile taht mücadelesine girişmişlerdir.
C) Her hükümdarın kendine özgü bir unvanı olmuştur.
D) Başlangıçta Orta Asya Türk devlet geleneğini sürdürmüşlerdir.
E) Tuğrul Bey, Halife Kâim-Biemrillâh'ın baskısı altındadırlar.

19. **Aşağıdakilerden hangisi Büyük Selçuklu Devletinin yıkılma nedenleri arasında değildir?**

- A) Atabeylerin bağımsızlıklarını ilan etmeleri
B) Hanedan üyeleri arasındaki taht kavgaları
C) Oğuzların vergi bahanesiyle isyan etmeleri
D) Bâtınilerin devleti yıkmak için çalışmaları
E) Karahanlı ve Gaznelilerle mücadele etmeleri

20. **Selçuklu tarihindeki;**

- I. Dandanakan (1040)
II. Pasinler (1048)
III. Malazgirt (1071)

savaşlarından hangilerinin sonuçları itibarıyla diğerlerinden farklı olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

21. **Türk - İslam devletlerindeki;**

- I. Rasathane
II. İmarethane
III. Kervansaray

kurumlarından hangileri bilimsel çalışmaların yapıldığı yerlerdir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

22. **Büyük Selçuklu Devleti'nde;**

- I. Nizamülmülk'ün Bağdat'ta, Nizamiye Medresesi'nin kururması,
II. Nişabur-Serahs yolunda, Ribat-ı Şerif kervansarayının yapılması,
III. Melikşah'ın İsfahan'da, Mescid-i Cuma Cami'sini yaptırması,
IV. Nizamiye Medresesi'nde hadis, fıkıh, kelam ve tefsir ilimlerinin yanında tıp, astronomi, matematik ve kimya bilimlerinin okutulması,
V. Melikşah'ın İsfahan'da kurduduğu rasathanede, Ömer Hayyam'ın astronomik gözlemler yapması

faaliyetlerinden hangileri, Selçuklularda bilimsel çalışma yapıldığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I, II ve III
D) II, IV ve V E) I, IV ve V

23. **Aşağıdakilerden hangisi Büyük Selçuklu Devleti'ndeki "İkta Sistemi" ile ilgili bir özellik değildir?**

- A) Uzun süre belli bir bölgede kalan ikta sahipleri kullandıkları toprakların sahibi oldu.
B) Devlet böylece, nakit paraya ihtiyaç duymadan görevlilerin ücretini ödeme imkânı buldu.
C) Devlet, ikta sahiplerinin yetiştirdiği askerlerden oluşan büyük bir orduya sahip oldu.
D) Göçebe Türkmenlerin önemli bir bölümü yerleşik hayata geçti.
E) Arazinin genişlemesine bağlı olarak tarımsal üretimin artışı ve sürekliliği sağlandı.

TARİH 9 DERSİ TEST 11 CEVAP ANAHTARLARI

TEST NO	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
TEST 11	A	C	A	A	B	D	B	D	B	A	D	D	D	E	C	B	C	D	E	A	A	E	A